

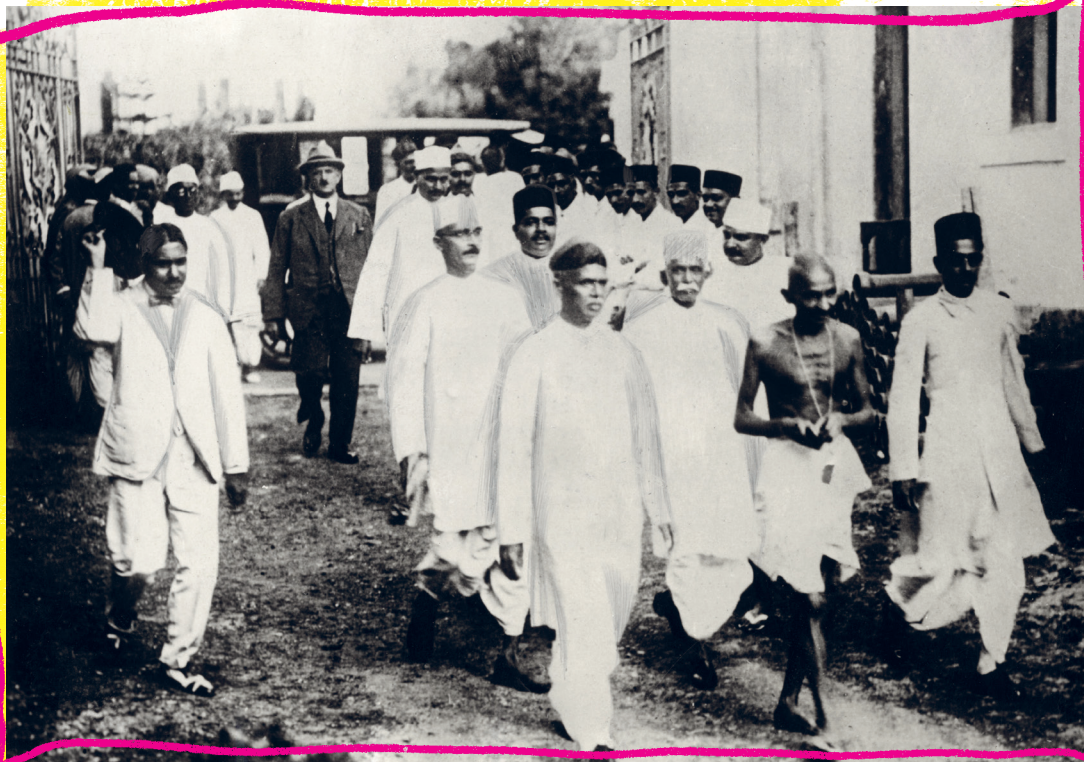
RIGHT TO PROTEST

WAAROM DEZE LES?

Vrouwen mogen stemmen. Een werkdag duurt 8 uur. Mannen kunnen trouwen met mannen, en vrouwen met vrouwen. Dat is allemaal volkomen normaal. Maar ooit was het dat niet. Daarom kwamen mensen op allerlei manieren in actie, bijvoorbeeld door te demonstreren. En dat hielp. Demonstreren is een mensenrecht en dat geldt voor iedereen, of je het nou met de boodschap eens bent of niet. Dit recht staat nu wereldwijd onder druk, ook in Nederland. Daarom voert Amnesty actie voor het recht om te demonstreren.

DEMONSTRATIES ONDER DE LOEP – EEN KIJKJE IN DE WERELD

Demonstraties zijn van alle tijden. En wat is er al veel bereikt met dank aan demonstraties! In de onderstaande blokken lees je over vijf belangrijke demonstraties uit de geschiedenis. Lees de blokken goed door en beantwoord daarna de vragen.

← Gandhi aan het begin van de Zoutmars naar zee, India 1930.

1930 – ZOUTMARS IN INDIA

Meer dan 90 jaar was India een kolonie van Engeland. Dat betekent dat Engeland de baas speelde over India. Mahatma Gandhi was de persoon die ervoor zorgde dat de Indiërs voor zichzelf durfden op te komen. Hij organiseerde meerdere protesten. Een van die protesten was de zoutmars. De Engelsen deden alsof ze eigenaar waren van het Indiase zout. Indiërs moesten het zout kopen van de Engelsen. De omgekeerde wereld! Gandhi liep met een groep van 50.000 Indiërs naar de zee om te laten zien dat het zout van hen is.

1930

1960

← Bewoners van Sharpeville vluchten nadat de politie traangas gebruikt om demonstranten weg te jagen.

© Trevor Samsom/ANP

1960 – SHARPEVILLE IN ZUID-AFRIKA

Apartheid was een politiek systeem met discriminerende wetten in Zuid-Afrika. Mensen met verschillende huidskleuren, moesten zich aan verschillende wetten en regels houden. Mensen van kleur, de oorspronkelijke bevolking van Zuid-Afrika en de immigranten uit India werden heel

erg gediscrimineerd. Er werd veel gedemonstreerd tegen apartheid. In Sharpeville demonstreerden zo'n 6000 mensen tegen de invoering van de pasjeswet. Deze wet verplichtte mensen van kleur om altijd hun pasboekje (soort paspoort) bij zich te hebben. Na een kogelregen van de politie kwamen 69 demonstranten om het leven.

1965

© Morton Broffman/Getty Images

→ Dr. Martin Luther King Jr. tijdens de mars van Salma naar Montgomery op 25 maart 1965.

1965 – DE MARS VAN SALMA NAAR MONTGOMERY

Van 1877 tot 1965 waren er in de Verenigde Staten segregatiewetten. In deze wetten stond dat mensen met verschillende huidskleuren niet konden samenleven. Ze moesten naar aparte scholen, ziekenhuizen en parken. De zwarte bevolking werd door deze wetten gediscrimineerd.

Martin Luther King was één van de mensen die hiertegen protesteerde. Bijvoorbeeld tijdens de Salma protestmars. 25.000 mensen liepen 80 kilometer om aandacht te vragen voor de situatie van de zwarte bevolking. Het ging specifiek over stemrecht, want zwarte mensen mochten toen nog niet stemmen.

© Ivor Prickett/ANP

↑ Een jonge Egyptische vrouw protesteert tegen president Mubarak.

2010 - ARABISCHE LENTE

Eind 2010 breken er in het Midden-Oosten en Noord-Afrika protesten uit. In veel van die regio's regeerde toen nog een autoritaire leider. Dat is iemand die in zijn eentje de baas speelt en niet naar anderen luistert. Veel mensen waren dat zat en gingen de straat op. Ze protesteerden tegen de hoge werkloosheid en steeds slechtere omstandigheden voor arbeiders. Ze waren ten einde raad. De demonstranten gebruikten vaak social media om andere mensen op te roepen om mee te doen met de protesten.

2010

OPDRACHT 1

- a. In bovenstaande protesten wilden alle mensen zich uitspreken tegen mensenrechtenschendingen. Zij kwamen op voor hun rechten. Kruis in onderstaand schema aan welke mensenrechten je bent tegengekomen in de beschrijvingen.

	Art. 1 Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.	Art. 3 Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.	Art. 7 De wet is voor iedereen gelijk.	Art. 13 Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land.	Art. 17 Je hebt recht op eigendom.	Art. 20 Je hebt het recht om samen te komen en een demonstratie te organiseren.	Art. 22. Je hebt recht op de voorzieningen in jouw land. Zoals scholen, ziekenhuizen en openbaar vervoer.	Art. 28. De regering moet ervoor zorgen dat iedereen zijn mensenrechten krijgt.
Zoutmars								
Sharpeville								
De mars van Salma naar Montgomery								
Arabische Lente								

- b. In bovenstaande protesten heeft de regering niet altijd goed naar de mensen geluisterd. Ze werden alleen maar bozer en de mensen die meededen werden gevangengezet, mishandeld en soms zelfs vermoord.

Zoutmars	
Sharpeville	
De mars van Salma naar Montgomery	
Arabische Lente	

EN NU NAAR NEDERLAND

Ook in Nederland is er al veel bereikt door te demonstreren.

Hieronder zie je weer vier blokken.

Lees ook deze blokken goed door en beantwoord de vragen.

1969

1969 – 248BIS

In 1911 werd er een nieuwe wet ingevoerd. In deze wet stond dat homo's en lesbiennes alleen verkering mochten hebben vanaf hun 21ste. Die wet werd 248bis genoemd. Hetero's mochten al verkering hebben als ze 16 jaar oud waren. Bijna 60 jaar later, in 1969, werd hier pas tegen gedemonstreerd. Een groep studenten was hier heel erg boos over. Dit is meten met twee maten! Homo's en lesbiennes hebben dezelfde rechten als hetero's. In totaal hebben wel 5000 homo's en lesbiennes straf gekregen omdat ze verkering hadden met iemand toen ze tussen de 16 en 21 jaar oud waren.

© De Nijls/Anefo

← Fractieleden van D66 bij een demonstratie tegen artikel 248/bis op 21 januari 1969.

1981

→ Meer dan 400.000 mensen protesteerden tegen kernwapens.

1981 – PROTEST TEGEN KERNENERGIE

Begin jaren '80 vond een van de grootste demonstraties in de Nederlandse geschiedenis plaats. Mensen gingen massaal de straat op omdat ze boos waren over kernwapens. Wat was hier nu aan de hand? De NAVO (een samenwerking tussen meer dan 30 landen) wilde in Nederland kruisraketten neerzetten. Dat zijn een soort bommen die van kernenergie zijn gemaakt. Als hier een ongeluk mee was gebeurd had dit heel Nederland kunnen verwoesten. Nogal logisch dus dat er bijna een half miljoen mensen meededen aan deze demonstratie!

© Rob Bogaerts / Anefo

2000

2000 – KLIMAATTOP IN DEN HAAG

De afgelopen jaren waren er meer klimaatdemonstraties dan ooit. Dat begon al in het jaar 2000. In dat jaar kwamen er in Den Haag 6000 actievoerders bij elkaar om aandacht te vragen voor klimaatverandering. Dat was niet zomaar; op dat moment kwamen wereldleiders bij elkaar voor een Klimaattop. Dat is een belangrijke vergadering waarin afspraken gemaakt moeten worden die klimaatverandering tegengaan. Helaas lukte dat tijdens die vergadering niet. Daardoor waren de actievoerders nog bozer. Als teken van protest bouwden ze een dijk van zandzakken van wel 400 meter lang!

© Michiel Wijnberg/Hollandse Hoogte

↑ 5000 activisten bouwen op 18 november 2000 met 50.000 zandzakken een dijk rond het congresgebouw in Den Haag. Ze protesteren tegen CO₂-uitstoot en de kans op overstromingen.

2020

← Demonstranten tijdens een Black Lives Matter protest in Den Haag op 2 juni 2020.

© Marco de Swart/ANP

2020 – BLACK LIVES MATTER

Tussen 2020 en 2022 stond de wereld in het teken van de coronapandemie. Maar dat weerhield mensen niet om toch te gaan protesteren. Een van deze protesten was het Black Lives Matter-protest. De aanleiding hiervan was de gewelddadige arrestatie en daaropvolgende dood van de Amerikaan George Floyd. Ook in Nederland besloten grote groepen mensen in actie te komen tegen racisme. Onder de naam (*naam van de stad*) kan het! organiseerden verschillende protestgroepen in Nederland demonstraties.

OPDRACHT 2

- a. In bovenstaande blokken heb je gelezen over de verschillende protesten die in Nederland plaatsvonden. Al deze mensen gebruikten hun demonstratierecht om zich ergens over uit te spreken. Lees onderstaande beschrijving en kies bij welk van de bovenstaande protesten dit het beste past. Leg daarna uit waarom dit een mensenrechtenschending is.

1. De Amsterdam Pride is de grootste protestactie voor gelijke rechten voor mensen uit de lhbt+-gemeenschap. Het wordt al georganiseerd sinds 1996 en wordt elk jaar groter.
Dit past het beste bij

omdat

Deze wet was een mensenrechtenschending omdat

2. In 2021 werd voor het eerst een rechtszaak gewonnen die het recht op een schone en veilige leefomgeving erkende als mensenrecht. Een historische dag voor al die mensen die zich al zolang uitspreken over de gevolgen van klimaatverandering.
Dit past het beste bij

omdat

Klimaatverandering is een mensenrechtenschending omdat

3. In 2012 werd de 17-jarige Amerikaanse Trayvon Martin doodgeschoten door een buurtwacht. De jongen had net boodschappen gedaan bij een winkel en was onderweg naar huis. De buurtwacht zegt dat hij zich door de jongen bedreigd voelde. Terwijl Trayvon geen wapens bij zich had.
Dit past het beste bij

omdat

Deze aanval was een mensenrechtenschending omdat

TRAYVON

4. In het jaar 1986 vond er in Oekraïne een grote ramp plaats.
De kerncentrale in de stad Tsjernobyl explodeerde. Er moesten wel 135.000 mensen in veiligheid worden gebracht. Zij moesten meteen weg uit hun huis en zijn nooit meer teruggekeerd.

Dit past het beste bij

omdat

Kernrampen zijn mensenrechtenschendingen omdat

- b. Bovenstaande voorbeelden zijn alweer lang geleden. Maar nog steeds wordt er geweld gebruikt tegen vreedzame demonstranten. Daarom voert Amnesty actie.

Vul de onderstaande tekst aan en vul de juiste woorden in. Kies uit: Amnesty, demonstratie, demonstratierecht, kranten, politie, regering (2x), waarnemers.

Amnesty voert actie voor het

Dat is het recht om je uit te spreken over dingen waar je het niet mee eens bent.

Om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld de

en de

goed met dit recht omgaan zet Amnesty

in. Dat zijn mensen die tijdens een

of het goed gaat. Als dat niet zo is dan spreekt

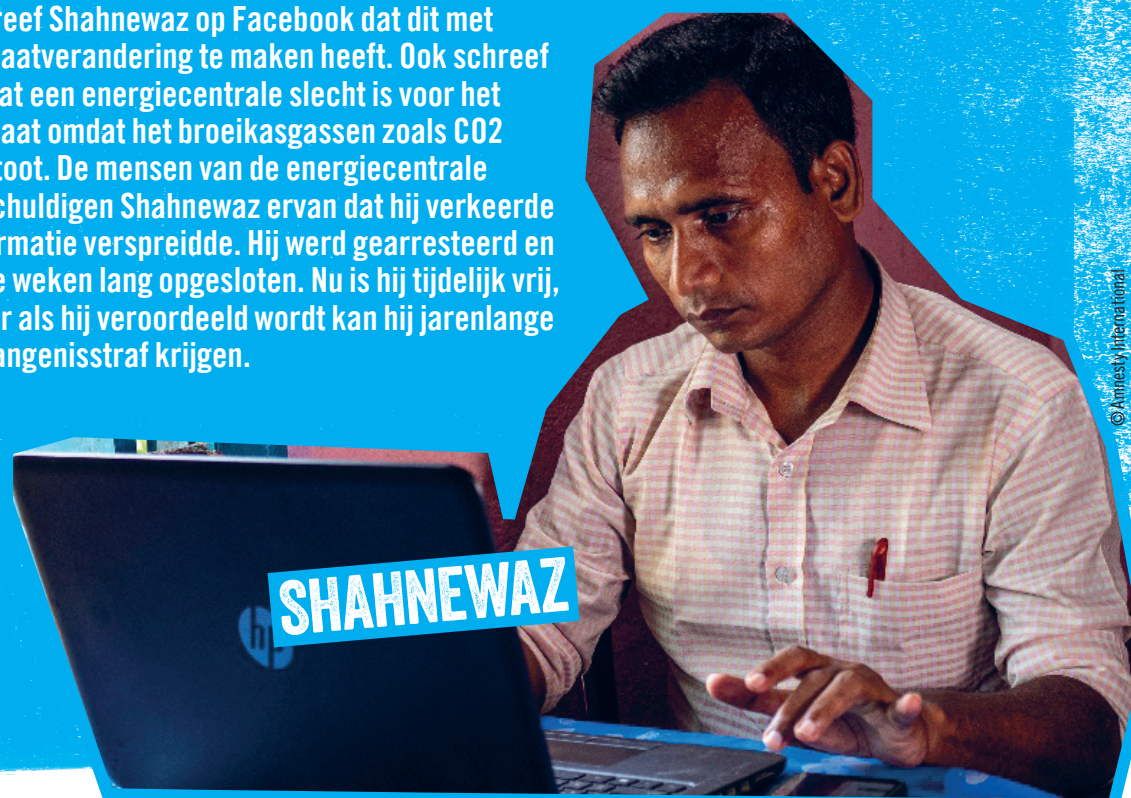
zich uit, bijvoorbeeld in

of tegen de

zelf.

Eerder las je al dat social media een steeds grotere rol spelen bij demonstraties. Mensen weten elkaar te vinden via social media of gebruiken het om zich uit te spreken. Zo werd er op dinsdag 2 juni 2020 massaal een zwart vierkantje gepost op Instagram. Mensen gebruikten een dag hun social media niet en sommige bedrijven sloten hun deuren. Dit allemaal uit solidariteit met Black Lives Matter. De hashtag #blackouttuesday werd meer dan 4,6 miljoen keer gebruikt!

Shahnewaz Chowdhury uit Bangladesh maakt zich grote zorgen over het gebied waar hij woont. Na een grote storm op 26 mei 2021 schreef Shahnewaz op Facebook dat dit met klimaatverandering te maken heeft. Ook schreef hij dat een energiecentrale slecht is voor het klimaat omdat het broeikasgassen zoals CO₂ uitstoot. De mensen van de energiecentrale beschuldigen Shahnewaz ervan dat hij verkeerde informatie verspreidde. Hij werd gearresteerd en twee weken lang opgesloten. Nu is hij tijdelijk vrij, maar als hij veroordeeld wordt kan hij jarenlange gevangenisstraf krijgen.

- c. Shahnewaz demonstreerde online. Hij beledigde hierbij niemand en was niet vijandig. Ondanks dat werd hij toch gearresteerd en is hij nu niet veilig. Leg uit waarom dit tegen de regels van het demonstratierecht is. Gebruik de rechten 'vrijheid van meningsuiting' en 'recht op een schone en veilige leefomgeving' in je antwoord.

- d. Nu gaan jullie zelf een social media post maken. Speelt er bijvoorbeeld in de buurt van je school of huis iets waar je iets over zou willen zeggen? Beslis eerst het mensenrechtentema. Voor welke mensenrechten wil jij graag actievoeren? Ga nu samen brainstormen over wat jullie in de social media post willen zeggen.

DENK AAN DE VOLGENDE PUNTEN:

1. Trek direct de aandacht. Bijvoorbeeld met een vraag of bijzonder nieuws.
2. Houdt de boodschap kort maar krachtig (niet meer dan 10 regels).
3. Zorg voor een goede foto bij je bericht. Het liefst een foto die je zelf maakt.
4. Gebruik hashtags. Korte hashtags werken het beste en tussen de vijf en tien hashtags zijn genoeg.
5. Eindig met een actie. Mensen willen graag iets doen als ze iets lezen waar ze bijvoorbeeld boos of verdrietig van worden. Wat kunnen de mensen doen na het lezen van jullie bericht?

